

כל הזכויות שמורות

מפא"י תשתדל להיעזר ביריביה כדי לבנות את שיטת הבחירות הבין-גוריונית. מנגנון מפא"י יתן פירוטות מכסימלית לכל צעתי תשינוי השיטה הנוכחית, כולל ההצעות הנוגדות את זו של בן-גוריון. זונה: ללכד את בעלי כל ההצעות האלה בהחלט אחת. למיגור השיטה הקיימת.

אחרי שתושג מטרה זו, תשים מפא"י את הדגש על ההצעה שלה, מתוך זה שאז תתקבל ללא קושי, מכיוון שלכל שאר ההצעות אין שום אחיזה עתהקהל.

בינתיים מנסים עסקני המפלגות האחרות לבצע קנוניה שלהם. מתוך הסתמכות על טענות מפא"י שיש למנוע הקמת מפלגות, תקום קואליציה ממפ"ם עד חרות שתדרוש העלאת אחוז-החסימה מ-10% ל-20% ושינוי אחוזים. בצורה זו יובטח קיומן של כל הסיעות המיוצגות בכנסת (הקטנה ביותר, מק"י, השיגה בבחירות האחרונות כ-2.5 אחוזים), ימנע מראש ייצוג לכל גורם חדש, שיצטרף לצבור קרוב ל-20 אלף קולות ויחזיק להיכנס לכנסת.

על אף כל ההכחשות, מעיינים במינויו של קצין בכיר זיל-האוויר לתפקיד חשוב ב"אל-על". קצין זה, שהשתלם בחוגי

במדינה

מנהיג יהודי פולין, בשאלה מכרעת: איך לתת למיעוט היהודי במדינה זו ייצוג כל-שהו בכ"י, הפארלמנט הפ לני - בעוד ששיטת-הבחירות האזורית נתנה את כל ה"קלפים בידי הרוב?

גרינבוים מצא פיתרון מקומי. הוא כרת ברית בין היהודים לבין האוקראינים, שהיו ברובם אנט שמיים, מתוך אינטרס משותף - עזרה הדדית בין כל המיעוטים במדינה. כך הוכנסו לפארלמנט כמה יהודים - גרינבוים הפך לאוייב מספר 1 בעיני השלטון הפולני הלאומני.

קו בלתי מקביל. השבוע, כאשר הודיע יוסף אלמוגי במאמר ב"דבר" על תכניו תו המעשית להשגת שניו שיטת הבחירות, קיבל יצחק גרינבוים את כתב העולם הזה לראיון במשך המפ"מי גן-שמאל. להלן ראיון הכתב עם המנהיג הציוני ה"קשיש (81):

מר גרינבוים, מה דעתך על ה"צעת בן-גוריון זכות בחירות אזוריות-רובניות?"

הצעתו של בן-גוריון טובה למפא"י ורעה להתפתחות המדינה בתקופת-הבראשית שלה. וביה"ד בתקופה של קיבוץ גלויות ועליה.

מדוע דווקא אז? כי זו צריכה להיות תקופה של ליכוד - לא מתוך כפייה, אלא מתוך רצון טוב והכרה שאסור שזכותו של האזרח תיפגע.

השיטה המוצעת פוגעת בזכויות האזרח? כמוכן! פוגעת! בשתי דרכים עיקריות: ראשית, משום שהרוב בכל אזור יכול להיות רוב קטן מאוד, רוב של כפייה על רצון רבים מאוד אחרים.

שנית, בחירות באזורים בעלי מנדאט אחת, מביאות בהכרח לגיאומטריה מיוחדת - כדי להבטיח את ניצחונה של המפלגה היותר גדולה וחזקה.

מדוע זה גיאומטריה? כי זהו עניין של תכנון. קביעת גודל ה"אזורים וגבולותיהם. קובעים את האזורים לפי צורכי המפלגה השלטת.

האם מפא"י יכולה לעשות זאת בכבודה ובעצמה? לשם מה היא משנה את שיטת הבחירות?

בבחירות, ככל עניין שלטוני, הן עניין של תכסיס, ולא עקרון. כשאומרים, למשל, ש"השלטון חייב ליהפך לשלטון של מעמד או להישאר בידי מעמד, באופן גלוי או מוסתר, יש בזה עקרון, פחות או יותר. אך כשאומרים שמפלגה צריכה לקבל את הרוב ואת השלטון בארץ - אין זה דבר שבי עקרון, אלא דבר שבתכסיס ובאמונה.

למושג? כשבן-גוריון הסכים באי-רצון לבחירות היחסיות, בממשלה הזמנית - אם כי ה"נגד כבר אז לשיטה זו - הוא האמין ש"מפא"י תזכה בלאו הכי בנצחון מכריע. אך בכל הבחירות נוכח לדעת שאין למפלגתו השפעה מכרעת כזאת. גם בבחירות האחרות לא זכה לרוב - ואם אין רוב מכריע, כבר לא איכפת כמה מנדאטים מקבלים.

ביחוד לאחר שבן-גוריון הכריז שכוונתו להבטיח שלטון מפלגתו ולהכחיד את יתר המפלגות, שאינן ראיות, לדעתו, לתפקיד של אופוזיציה. אחת המטרות של התוכנית המוצעת היא לכפות את הר האחדות על מפלגות הפועלים כגויות.

איך מוזיקת בחירות אזוריות רובניות למפלגות הפועלים?

החשבון הא פשוט: בבחירות המוצעות תחולק ארצנו הקטנה ל-120 אזורים וערים. גם אם יוקמו גושים של מפלגות בכל אזור ואזור, תצמחנה הרבה קבוצות ש"אורגנו על-ידי מספר קטן של אנשים באמונה שיש להם השפעה על אנשי-האזור, למשל, על יי איזה עסקן מקובל על עדה, או בעל השפעה במקום. מכאן שמספר הרשימות לא יוקטן אלא יגדל באזורים מסויימים.

מהו הפגם שבדבר? התוצאות תהינה מקריות לחלוטין, באזור רים רבים, והרוב הדרוש לכל מנדאט יהיה קטן מאד. האוכלוסיה תתפצל לקבוצות ולמסגרות אזוריות. מפלגות הפועלים תעמודנה כמעט תמיד בפני הברירה - עזרה ל"מפא"י, שגם היא, לדעתי, מפלגת פועלים, או הצבעת-שחא של חברים.

האין כוונת מפא"י הפוכה? אם יקמו גושים, אך אצלנו הקמת גרי שים אינה קלה.

(המשך בעמוד 10)

(המשך מעמוד 4) פתיסוציאליסטי, בטאנו של פיר מנדסי פראנס, ל"אכספרס.

בידיעה נאמר כי ממשלת-ישראל פנתה לדאג האמרשילד, מזכיר האו"ם, בבקשה לשגר כוחות צבאיים ליחידות צבא-האוי"ם החזנה בקונגו. לדברי העתון, גרמה ישראל בכך לתגובת ר"ל, שדושה במפניע לשלח אף היא צבא. טענו לעומת זאת דוברי ה"ממשלה: "ישראל לא יכלה לבוא בהצעה מעין זו, מאחר והיא נוגדת את רוח העזרה שישראל מבקשת להגיש לקונגו, והמת" בטאט בסיוע סכני, רפואי וכ"ו"

האמת היתה שונה במקצת. היא היתה קשורה במצב התהוירובוהו ששרר, לפני שבועות מספר, סביב בעיית קונגו. בעוד אחיו של הקהילזילנג מקטאנגה, מואיו ציומי בה, שהה שישראל, ניהגה הממשלה משא ומתן להגשת עזרה לרפובליקת הקונגו הגר-

פגישה בקונגו

רן, מוכן לקבל את המינוי של סגן המנהל הכללי, אולם רק בתנאי כי יבטח לו שיהיה זה מינוי-ביניים קצר, לפני מינויו כ"ורשו של המנהל הכללי לוף אפרים בן-ארצי. ההצעה מונחת עתה על שולחנו של ראש הממשלה, ואשר יכריע בה אישית.

בינתיים מעסיקה את "אל על" השאלה: מה לעשות עם ה"יטניות, אחרי ש"כנסו לשרות מטוסי הפיקון החדשים ל"החברה? אחרי שהממונה על תוכניות הפיתוח של החברה, קפלנר, טקן בדרום-אמריקה, כדי לבדוק את האפשרות של פתיחת משרדים שם, א"י ערוך בקרוב ביקור דומה גם באפריקה. אם כי ברור שהעסקתן בקוויט ריקאיים אינה יכולה להיות כדאית מבחינה מסחרית, עשוי הדבר לצאת ועל, מתוך שיקולים מדיניים.

מאבק ציבורי יתלקח מסביב ל"הולות לוחמים". אחרי שהעצה הציבורית לביקורת סרטים נתנה פה אחד אישור להצגת הסרט "דמי-ישראל, המתאר מסע הרפתקני לפסטה, מתארגנת עתה תנועה ציבורית על ביטול ההיתר. הנימוק העיקרי: שהסרט משמיץ בעקיפין את זכרם של הצעירים שנהרגו במסעות השונים לפסטה. מאחר שהקהל עלול לזהותם עם יבורים השליליים של הסרט. התנועה עשויה לגייס משוררים כמו אלתרמן לונסקי, להחתיים אנשי-ציבור על פטיציה נגד הסרט.

סרט ישראלי אחר הנתקל בקשיים: הממשלה עומדת לסרב עניין לטרטו של גורי חביב-חביב, רחל, מעמד של "סרט ישראלי". לשלול זנו את הסובסידיה הכרוכה במעמד זה.

הוגים רביוניסטיים שונים עשויים להתקיף את מנחם בן בקשר עם הסרט "אקמודוס". מאחר שבגין מתכוון להופיע טע-הרצאות נגד הסרט באמריקה, יטענו יריביו כי מטע זה אחתה בעקיפין ע"פירסומת לסרה. יריבים אלה גם יסתמכו על העובדה כי נחום לוין, אשרי תנועת-החזרות, הסכים לנוסח הסופי של הסרט, אחרי שפרמינגר הכניס שינויים של מהיבך.

לת. מאמצים בלתי-מאורגנים אחרים נהלו אותה עת על-ידי נציגי ישראל באומות המאוחדות. שעה שנודעה החלטת המזכיר הכללי להקים כוח צבאי, שימנע התלקחות בינלאומית ביבשת השחורה, הגי מספר אנשי המשלחת של ישראל באוי"ם ברעיון של צירוף גדודים ישראליים ליחידת בעלי קובע-התחלת, כדי להפגין את נוכחות ישראלי ביבשת.

טייסי ישראל לרע"ם. לדברי ל"אכס" פרס, גררה דהקא התערבות זו של ישראל - או של חלק מנציגיה הפועלים בצורה בלתי-מתואמת - לתגובה סוערת מאוד מצד גמאל עבד אל-נאצר.

נאצר פשוט פנה במישרין לפאטריס לך מומבה, ראש ממשלת קונגו, הציע לו קציני-מטה ויחידת צנחנים. האמרשילד לא רצה בדבר זה, הצליח למנוע זמנית את שיגור צנחני רע"ם. אך קציני-המטה הבכיר רים של רע"ם נשלחו לליאופולדויל, החלו בתכנון הקמת כוח משולב, קונגואי-גאי נאיי-גינאי-מצרי, בהורכת קציניו של נאצר. תחת איום זה של עקיפת האוי"ם, נכנע האמרשילד. עבד אל-נאצר, המתחרה עם תוניסיה על השאלה מי תהיה המדינה הער"בית בעלת ההשפעה המכרעת בלב אפריקה, השיג ניצחון חשוב. האמרשילד נאלץ להי"טיס יחידה של 550 צנחנים מצריים לקונגו. היה זה אך מקרה שטייסי ישראל, המשר"תים בחיל-האיר בגאנה, לא נדרשו להטיסם.

שיטת הבחירות

בעל הנסיון אם אומנם אין חכם כבעל הנסיון, הרי יצחק גרינבוים צריך להיות חכם מאד כי כל הנוגע לשיטת הבחירות האזוריות-הרוביות, כי לפני דור נתקל גרינבוים, אז

והתמה קו שתאם בדיוק את התוכנית שערך העולם הזה (1192) גילה בסאמר "אל המיתוס"